

Szerkesztői iroda:

Kassa, főutca 64. sz. a.
hová a lap szellemi részét
illető közlemények kü-
ldendők.Kéziratok vissza nem
adatok.Csak bérmentes leveleket
fogadunk el.Semmit sem közlünk, ha
nem tudjuk, kitől jön.

Megjelenik minden vasárnap.

SZINÉSZETI KÖZLÖNY

A vidéki színészet érdekeit képviselő hetilap.

A kassai színügyi választmány hivatalos közlönye.

Felelős szerkesztő: Báthory Románosik Mihály.

Kiadóhivatal:

Kassa, főutca 64. sz. a.
hová az előfizetési díjak
küldendők.

Előfizetési feltételek:

helyben házhoz hordva, vagy
vidékre postán küldve
Egész évre... 6 frt — kr.
Fél évre... 3 frt — kr.
Negyed évre... 1 frt 50 kr.
Két hóra... 1 frt — kr.
Egy hóra... — frt 50 kr.Előfizetések bármely nap-
tól elfogadotnak.Nyílt-tér soronként 15 kr. A
nyílttéri díjak előre fizetendők.

Észrevételek

Bényei úr „Le az előleggel” mottoju cikkére.

Ha egy igazgatót a fatum sújtani akar, oly körülmények közé juttatja, hogy az nagy előleggel kénytelen szerződnetni egy „hangvesztett primadonnát és szerep nem tudó hőst;” ez nagy baj és nagy igazságtalanság a szegény igazgatóra nézve.

Ha ezen — és más tagok időközben, — azért, mert csak is másoktól nyerendő előleggel bújhatnak ki a hinárból, — eltávoznak, kedves hitelezőjöknek czimezve búcsú szavuk- vagy soraikban volt igazgatójokat, ez még nagyobb baj, még nagyobb igazságtalanság a még szegényebb igazgatóra nézve.

Ha egy-egy tag 60 frt gagera szerződött el 60 frt levonandó előleggel s még is úgy költ és azon hitben él, mintha neki csakugyan 60 frt gageja volna: ne ez meg már mathematicai örjögés; s hogy örökös pénzzavarában a legszegényebb igazgatót terheli minduntalan, ez már a legnagyobb baj és legnagyobb igazságtalanság.

No mikor aztán meg induláskor, egynemely tag csak azért markolászsa a legeslegszegényebb igazgató erszényét, hogy megmutassa: ki a legény a csárdában, — ez meg aztán már a legeslegnagyobb igazságtalanság.

Hát még mikor a tag beteg, és még akkor is előleget mer kérni a „vért izzadó” igazgatótól, holott az volna az igazság, hogy a ki beteg, — a ki nem élhet, az haljon meg esendben és ne „lidéreznyom”-ja igazgatóját és — —

Nem; mille pardon, ez már nincs ott B. ur cikkében; sokkal nemesebben húzódik abban végig a humanitás. Ezt csak én irhatam ide, kit a B. ur által elmondott szomorú igazságok és bajok megfontolása, majdnem a kegyetlenségig sarkanyított.

Sok keserű igazság van B. ur cikkében; hej! mert sok ujj kellene ahoz, hogy minden egyes esetre rá lehessen mutatni; annyi mutató-ujj talán nincs is a földön: de azért ne dicsőítsük B. ur cikkét s annak minden sorát ne szentesítsük feltétlenül; ne engedjük magunkat érvei által elragadtatni. Minden pontjára rámondtuk, hogy: „igaz!” most hát legyünk egy kissé méltányosak és hódoljunk rövidke időre az: „audiatur et altera pars” elvének is.

Bényei ur e lap 4-ik számában az előlegek necrologját megírván, rettentő például a papirra ugraszt egy a „kongresszusok által elátkozott és martyromságra itélt fixista igazgatót, ki nagy előlegekkel szerződött hangjukvesztett primadonnákat és szerepmentű hősokeket.” E pont nolle-velle eszembe juttatja az egyszeri embert, kinek csak a kozmás ételek kellettek; persze e hőbortos gyengeje daczára is volt neki annyi belátása, hogy másféle étel is van s ama másfélével táplálkozik a nagyobb rész, de hát ő még is a kozmást szerette, csakhogy bajosan juthatott hozzá; segítette ő kelme e baján is; olyan feleséget kerített a szakácsnak, a ki többnyire kozmás ételt tudott főzni.

Sok igazgató kozmás ember ám édes B. úr s ezeknek aztán jó szakácsuk is van s össze is vannak vele esküdvé, — A (pesti) szakács így kínálgat: szép is, jó is, nagyon jól betanult is, csak adj neki jó fizetést, jó előleget, hogy én abból a magam díját minél áldásosabban levonhassam. Megérkezik az illető „szép is, jó is;” az igazgató nézi: „szép is! . . . hát ez szép? . . . hm! de hátha neki tetszik? hisz ez izlés dolga; hogy jó is, azt később belátja, legalább a szinpadon nagyon is jó, mert oly szépen elrecczálja a

leczké — — vagy is inkább szerepét — ha bele nem sül — hogy gyönyörűség nem hallani s oly esendesen viseli magát a szinpadon, hogy az igazgató csak úgy bújik, hogy ne is lássa, és ne kérdezhesse a közönség tőle, hogy: „hol fogta?” Betanultságáról szó sinés; a szakácsnak mindegy ha betanult, ha kitanult; elég, ha ő ezt írja: alig bírtam önnek megmenteni, de sok utánjárásomnak még is dús eredménye lett sat. Ezt különben mindeniknek megírja. Ily szép móddal szőza el a hangvesztett primadonnákat és szerepmentű hősokeket is; s ha az igazgató azt írja, hogy ezt ismerem, ez nem kell; ő visszaveri a drótot, hogy: „megváltozott, nyerni fog vele, siesen, mert Y-tól már itt részére az előleg, — több nincs ilyen sem, fogadjon szót jóakarójaak,“ s az első gőzös már vízsi is a társulat bázisát. Hja a perczeni, . . . akarom mondani: az eszköz szentesíti a czélt. De hisz nem erről van szó, hanem az előlegekről.

Előállit B. úr egy olyan színészt is, a ki 60 frtra van elsőzva, 60 frt előleggel betáblázva s a ki még azt sem tudja, hogy előlege levonatlan, kevesből fizetése is, hanem költ bővebben még 60 frtnál is s számol eként: $2 \times 2 = 5$ és keresi gageját. Ez aztán tréfás színész lehet s ez adomának jó is, hanem én is tudok egyet, el is mondom. A plébánus ur konyhájáról elveszett 3 font (régebben történt, azért 3 font) hús; keresik, kutják, nincs sehoh; egyszer a szakácsnő kitalálja, hogy a macska ette meg; a főtisztelendő megfogja s megméri a macskát, az pedig nyom épen 3 fontot, sem többet, sem kevesebbet; a plébánus erre elkezd okoskodni, számolgatni, philosophálni, végre hosszas gondolkodás után a szakácsnőhöz fordul ily szavakkal: „no hallja, a 3 font hús csakugyan megvan, de hát most már hol van a macska? Majd kitalálják az érdekelt felek, hogy melyik személyt képviselik ez adomának. De igaz, — nem erről van szó, hanem az előlegekről.

B. ur azt is állítja még, hogy „bizony bizony azok a legendetlenebb tagok, a kiknek legtöbb előleg kell;” lássa édes B. úr ezt két „bizony”-nyal nem szabad állítani senkinek, mar csak azért sem, mert nincs szabály kivétel nélkül. — Tovább így ír: „akad olyan nem egy, ki csak azért is rendetlenkedik, hogy igazgatója megúván a sokat — elküldje s ő megszabaduljon adósságitól, jól belevén előlegezve.” Még azt is tudja B. úr, hogy az ilyen aztán tovább megy és másutt folytatja e mesterségét. — Elég fájdalmas ügyünkre, ha csakugyan léteznek ilyenek s hogy léteznek, én elhiszem B. úr állítása után, hanem nem ismerem honi törvényeink azon gyámoltalanságát, hogy valaki ily maneuver által szándékozván megszabadulni adósságitól, a törvény ne nyujtana biztos módot ellene. — A törvény biztosítja az ön előlegét többszörös módon is; csakhogy azért egy kis óvatosság nem árt az igazgató urak részéről; ne nyissák meg tárházukat az ilyen tagoknak, ha mindjárt „szükséges” tag is, mert végre a színésznek is az a főkölléke mindenekelőtt, hogy ember legyen, — ha tapasztalják, hogy ez vagy amaz, nem az, pusztítsák el, irtsák ki az igazgatók, hisz többnyire igen jól ismerik már őket. — De nini, nem erről van szó, hanem az előlegekről, tehát most már arra is térek, fogadom.

B. úr azt hiszi, hogy a szegény tagok azért kérnek előleget, hogy biztosítva legyenek. Ugyan melyik tag volna oly szegény, hogy — sokat mondok — egy havi előleggel (mert vidéki színigazgatóktól legalább is vakmerőség volna többet kérni) biztosítva érezné magát? Nem azért van az előleg édes B. úr, hanem szerény meggyőződése szerint:

1-ör azért, mert arra változások igen nagy szüksége van gyakran még a legtakarékosabb tagoknak is; miért? mert ott, a hol eddig volt, kikapta ugyan gageját, de forintonkiut, garasonkiut, ahogy lehetett; az ily jövedelmet aztán nincs az istennek az a Colberje, aki okszerűleg be tudna osztani; s az évad végén azon veszi magát észre az ön tiszteletreméltó gazdálkodó tagja is, hogy nem szerzett, vagy nagyon is valamieskét s örül, ha az előleggel becsülettel indulhat el „a jobb hazába” vágygylal. — Nem állitom, hogy mindenütt így van; találkozik a 30—32 színigazgató között — hogy sokat mondjak — 5—8 is, a kipontosan fizet. de ne áltassa ám magát azzal senki, hogy mindenütt így van, hogy B. ur is a dieséretre méltó 5—8 rendes fizető közül való, annak esalhatlan bizonyítéka az előlegekről szóló cikke, másként e cikke legalább is szerénytelen hangon írott lenne. — Avagy adjon B. úr tanácsot a 22—25 társulat tagjának, hogy miből fedezze úti-költségeit és netalán adósságát, ha előleget nem kap? Mert nem mindegy ám az, hogyha az igazgató csak úgy bevételihez a rányla g*) — vagy ha pontosan fizeti a tag gageját; ez oly különbség a tagra nézve, hogy utóbbi esetben többet ér 60 frt, mint első esetben 80 frt, pedig ez nem csekély különbség havonként.

2-ör. Szükséges az előleg, mivel a színész ritkán jut egyszerre oly összeghez, hogy egyéb kötelezettségei és szükségletei mellett magának pl. teli felsőt, — egy-egy öltözéket vehessen. Részletfizetésre kap ugyan, ha az igazgató jót áll, — de ez rendszeren uszorább-kamat ám, mint a melytől B. úr vért izzad; mezt az árba többnyire bele van számítva a jó kamat mellett még a reszkirozás eshetősége is. A gazdálkodó tag tehát inkább kér mérsékelt előleget, hogy magán segítsen.

Nem sorolok fel több okot; úgy vélem az első is elég. Hanem még egyet! B. úr eme sorai-val: „alapszabályaink a fixista igazgatóknak a gage fizetését nemcsak elutasíthatlan köteletségüké teszik, hanem ehez állásuk és existenciájuk sőt jövőjük s egész vagyonuk kötve van” — oly erőt tulajdonit alapszabályainknak, a milyennel azok épen nem bírnak s félek, hogy a kik e szabályok alatt élünk, azt is megélljük még, hogy dicsőalapszabályainkat — a mig honi törvényeink nem beszélgetnek rólunk, avagy még az igazgatói cautiók ei nem rendeltetnek — szászor meg szászor el fogjuk átkozni, mint oly irótt malasztot, mely lép-ten-nyomon meghazudtolja önmagát.

Aztán ez az égbekiáltó javaslat: „Igazgató-társaim! Mondjuk ki — és tartsuk is meg — hogy nem adunk előleget!” nem tünik fel ön előtt nagyon is bizarnnak? . . . Ha egy chorista így írna: Színészek! mondjuk ki — és tartsuk is meg — hogy 3 havi előleg nélkül nem szerződünk! Ugy-e elkaczná ön magát, pedig itt még az is megfontolandó körülmény, hogy színészet mindig fennállhat, virágozhatik igazgató nélkül, de igazgató nem élhet meg — mint olyan — színész nélkül.

Nem vagyok Rendetlenly sem Schuldmacher, kinek B. úr cikke zokon esett; én sem azért irtam ez észrevételeket, hogy Nixumfixum és Habniksz urék bösz tánczba ugorjanak, hanem azért, hogy megértsük egymást, s hogy sokan a skeptikusok közül belátva soraim igaz voltát legalább némán bölintsanak egy igent s ne robanjanak nyaktörő sebességgel önnek korán kibontott zászlaja alá. — s.

*) Legújabb technicus terminus a „pontos” szó elkerülésére. — s.

Rövid válasz.

Bényei István úrtól a következő sorokat vettük:

Tisztelt szerkesztő ur!

A cikksorozatomban különösen az előlegekre vonatkozó megjegyzésekre, — reményem lesz még több is — felelni fogok majd egyszerre. Addig is az „egy előlegezett“ cikkére pármegjegyzést kénytelen vagyok tenni. Ugyanis én Rongyházit nem említettem, hanem Rendetlenfyt; a másik megjegyzésem „az előlegezett“ azon nyilatkozatára, hogy „előleget csak egyszer kell adni, mikor valaki igazgató lesz“ — az, hogy előleget évente nem egyszer, hanem 365-ször kell adni, vagyis mindennap.

Bényei István, színiigazgató.

Hová jutottunk! . . .

Ez cím alatt egy éles hangon írt cikket vettünk, a vidéki színészet egyik tekintélyes tagjától a központi igazgató tanács ellen. Nem közöljük egész terjedelmében e cikket, mert be akarjuk várni, minő pozitív javaslattal áll elő a tanács, mely oly régen ígéri azon javaslat elkészítését, melynek életbeléptetésétől függ a vidéki színészet végleges rendezése. A beküldött cikkből, melynek éle a k. ig. tanács fővárosi tagjai ellen van intézve, megemlítjük a következőket:

„A ki figyelemmel kísérte eddig a központi igazgató tanács működését a legutóbbi rendkívüli kongresszus óta, lehetetlen, hogy fel ne habordójék azon semmivetés vagy jobban mondva: titokban eseklévés ellen, mely, a k. ig. tanács pesti tagjainak működését jellemzi. Határozottan merem állítani s azt hiszem velem együtt mások is, hogy lelkiismeretlenül képviselik a színügyet, egyáltalán nem törődnek a vidéki színészet tagjaival; ezen állításomat bizonyítja azon körülmény is, hogy egy a múlt év június hónap beküldött ügyben, mely sürgős elintézésre várt, még mai napig tehát 8 hónap után sem hozatott végzés és nem intézettek el az ügy, sőt még egy betű írással sem értesítették az illető panaszló felet.

Számtalanszor tapasztaltuk, hogy „rólunk nélkülünk“ intézkednek odafent; üléseket már régóta nem tartanak, a vidéki színészet tagjaival és az igazgatókkal nem tudatnak semmit, mindent maguktól tesznek, csak a pénzek beküldését tudják sürgetni. Az igazgatói engedélyeket is boldog-boldogtalannak osztogatják; vagy ki hallott arról valamit, hogy Lengyel József, Jáni János Szabó Károly mikor folyamodtak és mi módon jutottak igazgatói engedélyhez. Ezekről és sok másról, egy szóval sem tartották érdemes-

nek a vidéki színészet tagjait értesíteni. De hát minek is? Elég ha pénzért kérnek tőlünk tagsági díj ezimen, a mely roppant összeg hová fordításáról nyilvános kimutatást sohasem tesznek közzé, hiába viseli az az újságnak csufolt pesti laposka a „hivatalos“ címet; mert az nem elég, hogy a kongresszuson három tagu bizottság átvizsgálja a számlákat, a vidéki színészet tagjaival kötelességük tudatni, hogy a befolyó tagsági díjakat hová fordítják. Ne elégedjünk meg azzal, ha jogos felszólalásunkra Rajkay uram, a ki ugyan csak befészkelte oda fent magát és mindenhatónak képzeli becses személyét, egy-egy kopott frázisban megegyezni igyekszik, a vidéki színügy jövője érdekében kifejezett aggodalmunkat, mert utóvégre mi vidékiek szenvedünk, mi türrünk és nélkülözünk, a pesti tanács tagjaitól bizony elveszhetünk éhen.

Pénzt kérni, fenyegetőzni, concessa elvevéssel ijesztgetni tudnak, de ha mi önhibánkon kívül bajba esünk, a jövedelmentlenség folytán minden igyekezetünk dacára keresetünk nincs és így szétoszlik a társulat, hiába könyörgünk a k. ig. tanács pesti tagjaihoz sürgős intézkedésért, még csak nem is válaszolnak. Ebből is látható tehát, mily lelkiismeretesen viselik szívükön a vidéki színészet ügyét, a bizalmunkkal megisztelt férfiak.

Nem rosszakarat vagy sértett önérdék sugallta e felszólalás, hanem a csupa tiszta igazság, s ezért nem is veheti seuki tőlem rossz néven, mert mai napság így állnak a dolgok.

Nemki Demit.

A kassai színügyi választmány üléséből.

Jakabfalvy Ferencz ó nagysága elnöklete alatt e hó 6-án tartott színügyi választmányi ülésben a következő tárgyak kerültek szónyegre:

Gerőfy Andor színigazgatóval m. hó 31-én kötött és általa aláírt színházi szerződés elfogadás, jóváhagyás és megerősítés végett, kellően indokolt felterjesztés kíséretében, Kassa szab. kir. városi bizottsági közgyűléshez áttétetni rendeltetett.

Választmányi jegyző Klestinszky László úr által fogalmazott felterjesztés hitelesítésére, Jakabfalvy Ferencz elnök, Münszter Tivadar alelnök és Alth József választmányi tag urak kiküldettek.

A kassai kir. járásbíró-ág által f. évi január hó 22-én 215. sz. a. kelt átiratához csatolva, Fekete Katalin elleni fenytő ügyben befolyt és a kassai színházi alap javára küldött 5 frt bírság, Koleszár Mihály választmányi pénztárnok urnak bevételbe tétel végett átadatott, és Münszter Tivadar választmányi alelnök ur megkéretett, hogy ezen 5 frt bírság átvételéről, a küldött kassai kir. járásbíró-ágot, a színügyi választmány köszönetének kijelentése mellett, értesíteni szíves legyen.

A legújabb népszínműi irodalom.

(Folytatás.)

Az újabb népszínműírók közt nem lehet említés nélkül hagyni Varga Jánost, a „Bíró leánya“ és „Bácskai rezervisták“ szerzőjét, ki egy vagy talán két kis vígjátékát a nemzeti színpadon is megfordult. Kereken megmondva, olyan kamatos magyarsága és népies ékessége alig van írónak, mint neki. A színpadi esekély hatást nála is a drámai anyag szétmállása okozta.

A legnagyobb termékenységben Lukácsy Sándort láttuk működni. Darabjaiban nem sok a tartalom, még kevesebb a valószínűség, de sok a merészség, minél többet halmazni egymásra, s bízni, hogy a tarthatatlan halmaz állapot kikerüli a közönség figyelmét. A nagy közönségnek ir, mely a karzatokon van, s a színészeket teszi felelőssé, a kire szerepet ruház, erős akcentusú dolgokkal és burleszk komikummal. A külső hatás eszközeivel tisztában van, a tartalmat — színpadi műnyelven szólva — cachirosza. A formát, a színt megadja, a mi azon belül van, papírmaché. A „Csirkefogó“, „Szegedi menyecske“, „Agnés asszony“, „Szomszéduram kakasa“ mellett leghosszabb élet jutott a „Vörös hajúnak“ melyben legtöbb a színpadi ötlet s aplikálható vastag vonás az ábrázoló számára, s teljes a reminiscenzia Sand George ama breton novellájára, melyből Birchpfeiffer a „Tücsök“ színművet gyártotta.

Népszínmű irodalmunk nagy esapást szenvedett mindjárt, hogy külön színház nyílt meg a népszínműveknek. E genre megalapítóját, Szigligetit is elvesztettük. Tóth Ede már meg nem élhetne második pályanyertes darabjában, a „Tolonecznak“ előadását. Feltűnt Csepreghy Ferencz igazi hivatással, munkakedvvel és termékenységgel. O sines többé. Ilyen két tehetség korai elvesztése gazdagabb irodalomra is sújtó, mert az első rendű tehetségek nemesak exponált helyeket töltenek be, hanem a hullámok rendkívüli gerjesztő hatásával is bírnak. Egyik hullám szüli a másikat. A tehetségek nyomán mindig egy sereg epigon keletkezik, de a hivatás is kibontja szárnyát, mert a tehetség társaságban fejlődik legjobban, vezérpélda erősíti. Olyan mint a darvak vándorlása a nagy utba; jobbról-balról követik a vezérdarut.

A „Falu rossza“, a „Tolonecz“, a „Sárga esikő“, a „Piros bugyelláris“ az újabb népszínműirodalom kimagasló csucsa, s ezekhez Tóth és Csepreghy neve van csatolva. A váratlan feltűnés, a siker, a szerenese, a kritika együtt működtek közre az egyiknél; míg a másik iránt tartózkodás és sokáig közöny nyilatkozott, műkedvelőkösödésnek tűnően föl az egyszerű asztalos legény kísérlete. Később is — a kísérleteken már túl — arisztokratikus spleen fogadta a tagadhatatlan sikereket.

TÁRCZA.

Emlékeim és élményeim.

Irta: Miklós Gyula.

(Folytatás.)

Nagy meglepetésemre Se . . . főbíró, ki engem és Völgyi barátomat K . . . Cz.-ben elítélt az extemporizálás miatt — itt találtam, barátságosan fogadott; megadta az engedélyt és közbenjárt a bérlet eszközésénél; sikerült is vagy harmincz bérletet összehozni. — Elvittem tehát társulatomat és megkezdtek N . . . U . . . a működést. — Megjegyzendő, hogy directióm alig volt még egy éves és a primadonnát kivéve, már egyetlenegy tagom sem volt a régiékből; változtak — és fájdalom! nem a művészi siker emelésére; bizony társulatom nagyon gyenge volt. — Nem társzatom a tisztelt olvasót azzal, hogy mindig megírom a névsort — majd itt-ott csak azon tagokat nevezem meg, — kikről nagyon jól mondhatok, — a többieket vagy egészen mellőzöm, vagy pedig, ha lesz róluk mit mondanom — úgy mint eddig neveiknek csak kezdő betűit jelzem. — Z . . . E . . . n hagyott el társulatom jobb része, — de nemesak a jó tagok tüntek el velük — eltűnt egyuttal a pénz is. — Egyik 110, a másik 120, a harmadik 65 frtomat vitte el. — Az a jó madár, kit emlékirataim első lapjain L . . . betűvel jeleztem — újra úgy akart velem tenni, mint K . . . on — ott hagytam tehát — látva azt, hogy nem boldogulhatok vele. — Azóta már sok idő mult, — de még egy igazgató sem boldogult vele, — kíváncszott már azóta több ízben vissza hozzám — de „ments meg uram Isten!“

N . . . U . . . közönségünk közt, volt négy fiatal mérnök, kik Pestről küldettek oda valami munkát végezni. Ezek mindennapi vendégeink voltak, sőt kétizben fel is léptek, mint műkedvelők, Nouralomban és Bánarémben. — Persze, hogy akkor megtelt a terem zsufolásig — még olyanok is, kik egy szót sem tudtak magyarul — eljöttek az előadásra, — volt taps és kihívás elég. — az egyik műkedvelő meg is érdemelte — mert valóban — műkedvelőtől, bámulatom ügyességgel játszta Szirtfokit és Mátyás királyt.

N . . . U . . . tt értem az első karácsonyt, mint színigazgató — karácsony estéjén magam köré gyűjtöttem társulatom tagjait és mint egy patriarcha ültem meg velük a szent ünnepet. — Megfogadtam akkor, hogy a míg színigazgató leszek, az minden karácsonykor úgy leszen. Ugy is lett — csak azzal a különbséggel, hogy később, midőn társulatom 50—60 sőt száz tagból is állott — csak a „választottakat“ hívhattam meg, — mert Komodi Fülöp szerint: „nem volt annyi ezüst kanalunk!“

Egy fiatal 22—24 éves német szíves is megkeresett N . . . U . . . on. Oskar Ritter v. Ohms volt a neve — vagy legalább annak adta ki magát. — Elbeszélte, hogy ő egy előkelő német család tagja, kit ellenállhatlan szenvedélye vitt a színipályára; — legutóbb Graczban volt szerződötve, — mostan p a s s i ó b ó l utazik — de pénze nincs. — Azon ellenveésemre, hogy furcsa passió — tél közepén egy nyári kabátban és pénz nélkül utazni — ismét ellenállhatlan szenvedélyét hozta elő. — Aztán producálta magát előttünk a „mimikában“ és abban valóban mester volt. Minden álszakal és álhaj nélkül annyiféle alakba tudta arczát idomítani, hogy mindeukit legnagyobb bámulatra ragadott. — Előzőkeny és szeretetre méltó modorával megnyert mindannyiunkat — ott is fogtuk vagy négy napra s tőlünk telhetőleg elláttuk mindennel. Midőn pedig indulni akart, összeszed-

tünk vagy 9—10 frtot számára — szívélyesen elbucszunk, ő elutazott, mi pedig próbára mentünk. Megjegyzendő, hogy én a vendéglőben laktam és szobából csak két lépés volt a színteremig — ezt rendesen csak egy kis szürke kabátban szoktam megtenni; milyen nagy volt bámulatom, midőn este egy meghívásnak engedve, a szolgabíróhoz készültem vacsorára és teli kabátomat sehol sem találtam. Nem tudtam mikor veszett el, mert már egy hete nem volt rá szükségem; — a német színészre pedig eszem ágában sem volt gyanakodni. — Harmadnapra a mi „Ritterünket“ meghozták a zsandárok — az én téli kabátomban paradirozva. Valami csinyt tett egy faluban is — és azért fogták el; — én nem akartam helyzetét súlyosbitani — azért nem is jelentettem fel. — Midőn pár nap mulva a börtönből kiszabadult — sirva jött el hozzám bocsánatot kérve a „tévedésért.“ Én nem vettem tőle vissza kabátomat, — volt még egy jó köpenyem — „vidd“ mondam és javítsd meg magadat, hogy szép tehetségeidet becsületes uton érvényesíthesd. Ezzel elment — nem láttam többé soha.

N . . . U . . . ról Sz . . . re mentünk. Ez egyike a legesinosabb városoknak hazánkban; jellemző, hogy ott minden társulatnak jól megy egy hónapig, — de azután bár mit tegyen az igazgató, lehetetlen benne megélni. Mostanában diszes kis színházat építettek — kíváncsi vagyok vajon abban existálhat-e egy hónapnál tovább egy színtársulat.

Akkor, téli időben — nagyon gyengén ment — igaz, hogy a társulat is gyenge volt, műsorunk sem valami érdekes. — Alig játszhatunk hetenként kettőt-hármat. — Itt tettem másodszer zálogba ruhatáromat, — el is veszett szerencsésen. De azért társulatom hiányt semmiben sem szenvedett, sőt indulásra is volt pénz elég — és ezt a szerencsejátéknak köszönhettem. Bevetődtem véletlenül egy kávéházba, a hol makaoztak; — despe-

Csepreghi iránt a közönség megadta az elismerést, az irodalom fukarkodott. Legjobban egy bécsi író dicsérete meg, ki a „Sárga csikót“ egyszerűen elhódította saját magának és német darabot csinált belőle.

(Vége köv.)

CSARNOK.

A szinfalak mögött.

— Tanulmány. —

Bögh Erik után: Pollák Gyula.

(Folytatás.)

Nézzünk más művészt ép ily körülmények között. Képzelnünk oly festőt, kinek műve, mihelyt az kezei alól kikerült, azonnal eltűnnék úgy, hogy azt teljes egészében sohasem láthatná, hanem képeletében mindig csak azon mintá elve, mely a fogantatás pillanatában ragyogott lelki szeméi előtt, a míg versenytársai összes művei egész gyarlóságukban folytonosan ki lennének téve kritikus tekintetének — valószínű, vagy epen lehetősége lenne-e, hogy e festő tehetsége tekintetében határtalan képzelődésnek ne hódolna?

Azért tehát senki se róvja meg a színészt, ha képzelődik — sőt inkább mindenki szerénységét dicsérje, ha nem teszi azt!

Azt állítják, hogy a rozszakarát és irigység elválaszthatatlanul vannak összeforrva a művész életével; és ez nem valószínűtlen; de annyi bizonyos, hogy e rákfenétől minden más művész könnyebben óvakodik, mint a színész, mert nem a tehetséges, hanem a sors által kedvelt embernek vannak irigyei; és nincs művészeti válfaj, melyben a tehetséget oly könnyen lehetne a sorsra visszavezetni, mint épen a színművészet.

Mindan más művész önmaga választhatja tárgyát, műve terjedelmét önmaga határozhatja meg. Ha látja, hogy valamelyik versenytársa nagy és szép munkát végez, ő azért ennek képességét bátran elismerheti és így irigykedésre, rozszakaratra kevesebb alkalma van — annyival is kevesebb, mert az egyiknek tevékenysége nem gátolja a másikat abban, hogy ő ugyanezen genreből működhessenek.

Valamely országnak valamennyi festője és költője egyidejűleg tárgyalhatja Cásár diadalát. Ha az egyik szép képet fest, azért a másik még szebbet festhet; és ha az egyik nagy drámát ír, a másik ismét nagy trilogiát költöthet. De a színészekkel másként áll a dolog. A színház valamennyi hőse közül csak egy játszhatja Cásárt, még pedig az, kit az igazgató a szerep kiosztás alkalmán

rábírában én is belekeveredtem a játékba és reggelre nyolczszáz forintot nyertem. — Nálam csak tagjaim érezték magukat boldogabbnak, — pakoltunk is azonnal és minden előleges állomásnézés nélkül neki indultunk a nagy sárnak négy hosszú szekéren és mentünk P... ra, a hol a mult évben B... társulatának fényes jövedelmei voltak. Ugy ám, de kifelejtettük számitásunkból a nagy sárát — P... n. Magában a városkában nincs közönség; — jó urban, szép időben a vidék teszi a színházi közönséget — de akkortájt olyan ut volt — hogy életveszéllyel sem lehetett volna a várost megközelíteni. — Ott voltunk egy hétig, nem játsztunk egyet sem. — Vártunk míg az ut megjavul; — szerencsére egy hét múlva megfagyott és mi mentünk tovább; egy nap egy éjjel utaztunk Cs... ra — Ott aztán felépült a színpad és mi szép közönség előtt kezdtük meg az első előadást. — Ment is meglehetősen két hétig — aztán megcsökken a jövedelem. — A szomszéd N... V... városkában volt Balog Alajos szintén kis társulatával — neki jól ment. Látna az én küzdelmeimet maga ajánlotta fel, hogy eljön egy pár tagjával — adjunk valami nagyobb szabású darabot, melylyel becsalhasuk a közönséget. Én köszönettel fogadtam ajánlatát — ki is üztük Görgey Arthurt és a világosvári negyvennyolczas darabot, lett is rá zsufolt szinbáz, daczára annak, hogy a közönség szinlapot se látott, mert a szinlaposztó az óriási placatokkal megszökött és harmadnapra hozta be a kanász az erdőből, hol egy fa alatt elásva találta — (már nem a szinlaposztót, hanem a placatokat). Balog barátommal megegyeztünk, hogy egyesülünk, — parányi két társulatunkból alkotunk egy... kis társulatot — úgy végeztünk, hogy mi átme gyünk K... V... re, hol még egy párt játszunk — aztán onnan együtt indulunk K... ra.

(Folyt. köv.)

mával kiválóan kedvel; a többiek nem ülhetnek a diadalkocsiban — sőt, a mi még rosszabb; e diadalkocsit mint rabszolgák és összeesküdtek követni és a kedvelt fényét saját rovásukra emelni kénytelenek.

(Folyt. köv.)

Fővárosi hírek.

— **A nemzeti színház** drámabíráló bizottsága két egy-egy felvonásos vígjátékot fogadott el, ajánlva előadásra szerzőbbséggel. Egyiknek czíme: „A párbaj.“ szerzője Porsolt Kálmán; a másiknak czíme: „A szökevény.“ szerzője Kürty Emil.

— **Vasvári Ferencz**, a népszínház tagja előfizetést hirdet „A hazáról és a szerelemről“ czin alatt összegyűjtött költeményeire, melyek nagy része már megjelent elszórtan az időszakai sajtóban. A 12—15 ivre terjedő könyv díszes kiállításban folyó évi május közepén fog megjelenni s ára 1 frt. Az előfizetési összeg szerző nevére (Bpest, Kerepesi út 39. sz. II. emelet, ajtó 16.) küldendő april 15-ikéig. Ajánljuk e szép tehetségű ifjú művét, olvasóink becses figyelmébe.

— **Tóth Kálmán síremléke** ügyében a „Fővárosi Lapok“ szerkesztősége felhívást intéz a közönséghez, s az ifjusághoz, reményét fejezve ki, hogy Tóth Kálmán hamvai fölött már ez évben, halottak napján díszes síremlék fogja bizonyítani, hogy a magyar közönség nem feledt haló földjében sem, az olyan nemzeti költőt, ki szívőhöz tudott szívekhez szólói, s ha az élőknek halántékára koszorút tett, a halottaknak meg emlékekkel jelöli meg nyughelyét. E lelkes fölhíváshoz mi is a legmelegbben hozzájárulunk s kérjük a szinigazgató urakat, rendezzenek egy előadást Tóth K. síremléke javára és így tegyék lehetővé az elhunyt költő emlékének minél méltóbb megörökítését. Az adományok a „Fővárosi Lapok“ szerkesztőségéhez küldendők.

Vidéki hírek.

— **Debreczeni népszínműi pályázat.** A debreczeni színészegyesület által kitűzött 30 aranyos népszínmű pályázatra a kitett határidőig huszonkilenc pályamű érkezett. u. m. 1. Kényes Borcsa. 2. A pusztá menekütfel. 3. A hű szerető. 4. Az árvák árvái. 5. A falu leánya. 6. A huszár kedvese. 7. A legény kétségjelte. 8. A hogy az asszony akarja. 9. A penész virág. 10. Szőke darcsa. 11. Ne bánts d a másét. 12. Koldus gyermeke. 13. Darázs Pista. 14. Az igéret. 15. Senki fia. 16. Szegény legény. 17. Szőke Farkó. 18. A falu alja. 19. Az isten keze. 20. A végzet utja. 21. Arva Gyula. 22. A falu helyke legénye. 23. Kállóné Honja. 24. A dologtalan. 25. Az ócsém uram. 26. A sárga eszimas Miska. 27. A kis jegyes. 28. A falu szépe. 29. A vak vezető. — A bíráló bizottság tagjai következők: Telegdi László, Vértesi Arnold, Mándoky Béla, Szathmáry Árpád és Fenyéri Mór.

— **Miklósy Gyula** szinigazgató egy újabb vállalatba bocsátkozott. Hátamegett egy tőkepenés egyén áll, ki 10,000 frtot tesz le biztosítékul és 6000 frtot fektet bele a színházi új vállalatba. A társulat szervezése f. hó 15-en már be lesz fejezve.

— **Marosvásárhelyről** írja rendes munkatársunk (argus) lapunknak a következőket: Szatupa Andor szintársulatával közönségünk meg van elégedve. A hatodik bérlét is, 40 kórszék bérlő bérlévin, aránylag szépen sikerült. A mult héten a „Londoni koldusok“ Morvai Antal, rendkívül sokat haladott szorgalmas színész jutalomjátékául, zsufolt ház előtt került színre, Zádorné-Gyöngyösy Elma vendégfelleptével, a ki nagy tetszésben részesült s az igazgató több vendégjátékra is megnyerte. Közlebből „Essex gróf“ drámában és „Farsangi iskola“ vígjátékban lép föl. — „Fabriczius ur leánya“ február 5-en tetszés mellett került színre. Kazaliczky (Fabriczius), Szatupáné és Benkő Jolán, kiválóan szépen játsztak. — Szabó Antal volt szinigazgató, nevével együtt négyszer lépnek fel szinpadunkon: Hazatértek, Griseldis, Sátán leánya, és Örökség cz. színművekben.

— **Szegeden** Halmainé Emma jutalomjátékául „Boccaccio“ került színre hetedszer, a szősoros értelmében zsufolt ház előtt. Ha a szinügyi bizottság megengedte volna, hogy a jutalomjátéki tüntetések másnap ismétlődjenek, ez előadás is zsufolt ház előtt ment volna végbé, mert már minden ülőhely elő volt jegyezve. No de az első nap is fényesen sikerült. Mint tudósítók írja, Halmainét megjelenésekor zajos tapsokkal, éljenzésekkel és virágesővel fogadták. A koszorúk és bokrétaikon kívül az ajándék tárgyak a következők voltak: Kapott egy értékes tárczában 20 darab aranyat, egy arany remontoir órát, arany nyaklánczcal (értéke 130 frt) ez utóbbi ajándékot a

kis Bodrogi Károly nyújtá át ezüst tálcán, a lelkes szegedi hölgyek nevében, mit a jutalmazott érzékeny szavakban köszönt meg. A 20 aranyat Kátai Pista, az előadás kezdetén adta át a szász bizottság nevében, mely csupán a jutalomjátéki ünnepegyre alakult. Kátai a jutalmazotthoz az ajándék átnyújtáskor, a következő szavakat intézte:

„Igen tisztelt művésznő! Ma esti jutalomjátéka alkalmából a közönségnek tér nyílik, hogy halaját és elismerését az igen tisztelt művésznő előtt lerohassa. Mint már tények bizonyítják s mint a mai est még fényesebben igazolja, hogy a nagy közönség teljes elismeréssel viseltetik Nagysád érdemei iránt s nem indul egye elfoglalt szinbírálok véleményei után; — ennek tolmácsolására jöttünk el ide mi is. Fogadja tehát tisztelt művésznő a közönség részéről e esélyeséget művészi érdemei elismeréséül és a méltatlan kritika megtorlásául. Végül kívánom, hogy Nagysád még sok élvezetes estében részesítse a szegedi színházi közönséget. Isten éltesse!“

— Az ajándékok közül megemlítendő még egy arany gyémántkőves gyűrű (50 frt értékben), kapott továbbá egy vég kékszin atlasz ruhának valót; 4 nagy koszorút a szászbizottságtól, a katonatisztekől, az ifjuságtól és a királyi biztosságtól. A szegedi hölgyek egy nagy kamélia esokorral tisztelték meg, melyben 53 kamelia volt.

— A tapsok és kihívások sürün ismétlődtek az előadás folyamán, melyben körülbelül egyenlő arányban osztozott E nyvári Sarolta is (Boccaccio). Az előadás pompásan ment, a közönség nem kimélte a tapsot, Ferencziné (Beatrice) szintén zajos tapsot aratott szép énekével. Karzati jegyek ez alkalomra nem adtak ki csak „emlékvény jegyek“ (a karzaton) 50 krét. A vidékről is többen voltak jelen, Orosházáról 6 intelligens család rándult át Szegedre. Előadás után bankett volt. A jövedelemből a jutalmazottra 210 frt esett.

— **Szegeden** Prielle Kornélia vendégjátékaira a színház szorongásig megtelt s a nagy és díszes közönség a művésznőt minden föl-leptén lelkes ovációkkal fogadta.

— **Pécsett** Laczko Aranka közelébb tartotta jutalomjátékát zsufolásig telt ház előtt. Ez este neki, mint a „Pécsi Figyelő“ írja 106 frtot jövedelmezett, ezen kívül kapott két igen szép virágesokrot, egy gyönyörű nagy bábekoszorút, a koszoruban 50 kamelia díszlett és a róla lobogó széles bordó vörös szalagon ez volt olvasható: „A kedves Arának!“ A karzatról minden irányban óriási tapsvihar között, nemzeti színű papíron emléksorokat szórtak le. — Veress Sándor jutalmául „Csikós“ került színre zsufolt ház előtt. A közönség jutalmazottat igen szépen énekelt dalaiért, többször élénken megtapsolta. — A szinügyi bizottság, a színházi alaptökének növelésére febr. 14. fényes átlarezos táncszert rendez, a színház helyiségeiben.

— **Kérelem.** Azon nagyon tisztelt szinigazgató urakat, kik „Toborzás“ ezimű népszínművem előadási jogát megszereztek vagy megszerezni magukat elhatározták, tisztelettel megkérem, miszerint a kiadott nyomtatott példányokból tévedésből kimaradt, a 3-ik felvonás 15-ik jelenetéhez tartozó következő párbeszédet beszújni sziveskedjenek u. m.

Füzfá: „Én is megbocsátok!“
Laczi: (Agneshez) És te Agnes? haragszol még rám?

Virágné: (közbe vágva) Fiam, csókold meg ezt a kezét, ez tartotta el édes anyádat!

Agnes: (Laczihoz) Az én szívem nem ismer haragot!

Laczi: (ötelve) Ó arany szív!
Galambos: (lelkesen) Nézz le a magasból Sándor, mint teljesül végakarod! De hagyjuk ezt még az időre! Fátol van kalapunkon, ne tüzzünk még hozzá bokréta! — Annál inkább is kérem ezen pár szónak alkalmazását, mert nélküle a befejezés esonka marad. Rátkay László a „Toborzás“ szerzője.

— **Balog Alajos** f. hó 5-én Kis-Czellből Sümege tette át állomását, hol „Fabriczius ur leánya“ ezimű színművel kezdte meg működését; másnap „Szép asszony kocsisa“ cz. új népszínművet adták elő.

— **Hubay Gusztáv** szintársulata S.-A.-Uj helyben e hó elején felszolgált; egy pár női és férfitagjával azonban virágvasárnapig a városban marad s közte és „müpartoló társaság“ közt, bizonyos megállapodás jött létre, mely szerint erre vállalkozó műkedvelők közreműködésével, havonként legalább két-három előadás tartatik, melynek jövedelméből az igazgató családjával s a többi itt maradt tagok bizonyos osztalekot huznak, a tiszta jövedelem többi része pedig időről-időre jótékony célra fordittatik. — Virágvasárnapról kezdve azonban a veterán szinigazgató új társulatot szervez, s mint nekünk ő maga írja, operettet is tart és fixumot fog adni. Társulata szervezésére bennünket kért föl, melyre legnagyobb készséggel vállalkozunk, minden perczent nélkül.

— **Állomás változtatások.** Bártfay Antal Pélegyházáról Czeglédre, Balogh Alajos Kis-

Czellről Sümegre, Lengyel József Nagy-Láng-ról A bára, Grimm János Tolcsvárról Ó-Lisz-kára. Sággy Zsigmond Bánfy-Hunyadról Zila-hra, Jakabffy Gábor Csáktornya-ról Sziget-várra tették át állomásait. — Nem igaz a „Színpad” azon híre, hogy Jakabffy társulata nagyon megfogyott, mert mint biztos forrásból értesülünk, csupán két tag vált meg a társulattól, kik helyébe újakat szerződtetett az igazgató.

— Fáy Szeréna szép tehetségű fiatal színésznő, Aradon és Kolozsvárt zsúfolt házak előtt vendégszerepelt és mind két városban nagy kitüntetésben részesült. És a fiatal tehetséget, melynek meg szüksége van buzdításra, a „Színpad” című pesti laposka elnevezte „gyerek”-nek, „éretlen gyümölcs”-nek és „urland”-ot adott neki. Ez tisztességtelen hangon tartott méltatlan megítélésére a „Fővárosi Lapok” mult vasárnapjára száma felel meg, melyet fölémlítés végett és némi elégtételül beküldtek hozzánk is azon megjegyzés kíséretében, hogy a színipályán működő kezdőtehetséget, legelső sorban a színészeti szaklapnak volna feladata pártolni és buzdítani; de a pesti szerkesztő ki egyszersmind ügy-nök is, egész más uton halad, s kétségkívül azért lobbant ily lángoló haragra, mert a nevezett k. a. nem általa szerződött vendégjátékokra és így elesett a busás perzentektől. Ezek után im itt közöljük, amit a „Fővárosi Lapok” szerkesztője irt ez ügyben. „Védelmiül. A hazatért fiatal színésznő tehetsége nem szorult védelemre afféle ismeretlen s mint látszik: interesszatus laposka s afféle nagyon is ismert (mivelhogy hírhedt) szerkesztő ellenében. A hol az összes közönség és a számba jövő sajtó folytonos elismeréssel tüntet ki egy kiváló tehetséget: ott nem baj ha egy zngból az a külön vélemény hangzik is, hogy ez a tehetség „kezdő gyermek.” Ez a különhang nincs befolyással sem az igazgatóra, mely biztosan számít e tehetség jövőjére, sem a fiatal színésznő fejlődésére. Hisz mindenki épp annak örönd, ha valaki ennyi adományyal, értelemmel kezd egy nehéz pályát. A mi pedig a fiatal-ságot illeti, az csak előny: előtte áll az emelkedés és a jövő. Az volna a baj, ha már kész volna az emelkedés s csak hanyatlása lenne hátra. Rendesen egy-egy spanyol-fal mögöl, ily „bevezető” tehetségeket szoktak ajánlgatni. De az intézetnek, mely haladni akar, legnagyobb szüksége oly tehetségekre van, kik még sokat haladhatnak.”

— A szabadkai drámai pályázat első versenyművét „Keresd az asszonyt” címűt a napokban adták elő Szabadkán. Úgy látszik a drámai pályázat sem fog valami fényes eredményt feltűntetni. Ez első versenymű teljesen elhibázott munka, mert a szerző nem tudta érvényesíteni tendenciáját, az az nem a fővért témát dolgozta ki, mert ezen alaptétel „Keresd az asszonyt” . . . messze esleik a kidolgozástól. A darabnak hibás az expositioja is, önkényes fejlesztési eszközei, valószínűtlének az egyes jelenetei. A szerző sokat köszönhet a szereplőknek Erdélyi Gizella, Demidorné Bokodiné Demidor, Bokodinak, kiknek néha így is csak félsikert arathatott. — Ugyanott közelébb Kendy Gusztáv jutalmára „Kalapos és harisnya takács” című boházot adatott előtelt ház előtt. A jutalmazottat humoros játékaért Bokodyval együtt, az előadás folyamán több ízben kitapsolták. — Idősb Bokor József, a bajai színtársulattól Szabadkára szerződött művezetőnek s „mint ilye”, e hó 8-án kezdte meg működését. Ő tehát ez évadban a negyedik művezető, Molnár, Bokodi és Demidor után. — Boccaccio harmadszor is zsúfolt ház előtt adatott, nagy tetszés mellett. — Nagy esodálkozással olvassuk, hogy az ottani színügyi bizottság eltiltatta Boccaccio újabb előadátását. Ez nevétség, mert ha más városokban 100-szor, kisebb városokban 12—15-ször is előadható, akkor Szabadkán is előadható háromszornál többször. De jogtalan eljárás is, mert e me darab megszerzése és színrehozatala tetemes költségébe került az igazgatónőnek. Még füresőbb dolog az, hogy a színügyi bizottmány nem engedte meg a „Fourehambault család”, eme nagy hatású és a világirodalomban oly feltűnést keltett mű előadátását.

— Erszénesy István magyar daltársulata mely egy év óta a bácsmegyei vegyes ajkú városokban folytonos pártfogásban részesül, jelenleg Ó-Szivácson működik. Mint lapunknak onnan írják, a repertoír, változatosságánál fogva sehol nem téveszt el hatását, s az igazgató mindent elkövet, hogy a közönség igényeinek megfelelhessen. A társulat igen jól van szervezve s következő egyénekből áll: Erszénesy István, Erszénesy Molnár Julia, Szigethy Jenő, Szigethy Ruzsay Etel, Szilasy Lajos, Sárköziné Eszter, Alainn Anna, Sárközi Margit, Lévy Gyula, Kis Lajos, Gaál Vincez és Stalmayer János (karmester). Legközelebb egy kitűnő boházot került színre, melynek ezime: „Két szív s egy gondolat, két halott és semmi sír,” melyben Erszénesy, Erszénesy, Szigethy, Szigethy és Szilasy Lajos játéka által határozott tetszést vívtak ki. A társulat Szivácrról Ó-Moroviczára megy 12 előadásra s onnét valószínűleg Zomborba.

— Mándoky Béla színigazgató, mint értesülünk, szívhabban szenved s épen ezért a színigazgatótól visszalep és a nyarat fürdőben fogja tölteni családjával együtt, de télire ismét társulatot szervez. Így hát csak a nyárra mond le az

igazgatásról. — Lánczy Ilka k. a.-nak a jövő héten kedden lesz jutalomjátéka. A kisasszony igen rövid idő alatt nagy elismerést és szeretetet vívott ki, kétkedünk sem lehet tehát abban, hogy az ő jutalom előadására zsúfolásig megtelik a színház. Ugy halljuk, hogy a fiatal-ság kebelében mozgalom indult meg arra nézve, hogy a kisasszony kellő kitüntetésekben részesüljön.

— Szatmárt február 5-én „Kisasszony feleségem” Lecocq kedves zenéjű operettje került színre Bényeinél. A közönség kedvencz primadonnája hosszas betegsége után ma lépven fel először, megjelenésekor zajos tapssal és virágbokréttakkal fogadtatták; s ezen lelkesedés játéka mind végig kísérte, úgy hogy sebb dalait ismételnie is kellett. Mellette különösen kitűnt Hegedüs (Frikkel) és Balla (Hannibál) Hegedüs képzett és sokoldalú színész, ki minden szerepkörben megállja helyét; hangja jó, éneke és játéka biztos; a túlzásokat kerüli, s minden egyes alakja olyan, melyről csak dicsérrel lehet szólni. — Kiss Sándor népszimüénekes jutalmául „Sárga csikó” adatott.

— Kassán Ditróiné Mari jutalomjátéka szerdán volt. Ez estén a kassai színház valóságos ünnepeket ült: az elismerés, a szeretet, a valódi művészet ünnepe. Ditróinének, ez utólrhetlen kedvességű művésznőnek jutalmául „Gyula és Györgyike” 1 felvonásos trefa, melyet a jutalmazott maga irt és a Döczy „Csók”-ja került színre oly zsúfolt ház előtt, mely az egész idényben egyedül áll. Még tán sohasem volt a kassai színházban oly meleg, valóban elismerés- és szeretet-suglata fogadtatasa egy színész- vagy színésznőnek sem, mind ezuttal a „kis” Ditróinének; lehetnek zajosabb demonstratiók, lehetnek értékes meglegetések, de olyan meleg, szívélyes, őszinte fogadtatasa jutalmazottnak még nem volt bizonyára, s aligha lesz egy hamar. Mintha az egész közönség egy nagy család lett volna, melynek tagjai versenyezve igyekeznek szeretetök jeleivel elhalmozni a család kedvenczét. A mint Ditróiné először megjelent, a szó való értelmében perezekig tartó és szünni nem akaró taps fogadta. A színpadot minden oldalról szebbnél szebb élő virágokból készült bokrétták egész özöne lepte el, a színpad menyezeteről virág-eső hullott, a közönség köréből három pompás nagy koszoru széles selyem szalagokkal ellátva repült a művésznő lábaihoz, e közben alkalmi költemények egész legiója szállongott le a karzatról Ditróiné kezdő betűivel. Nem volt kéz mely tapsra nem nyílt, nem volt néző, ki szívéből ne éljenzete volna a kedvelt művésznőt. És ez a fogadtatás, a zaj, és taps, az éljenzés és virágözön, nem mondva csinált kitüntetés volt, hanem a valódi érdem jutalmazása, az elismerésnek és lelkesedésnek megkapó és megható nyilvánulása. — Így irtak Ditróiné-ről már ezeltől három évvel is a kolozsvári lapok és ily rendkívül fényes jutalomjátéka volt akkor is Kolozsvárt, és ez most ismétlődött Kassán. De nem esoda, a ki őt játszani látja, az lehetetlen, hogy a legnagyobb elismeréssel ne hódoljon e kiváló tehetségnek; ő a szív igaz hangján beszél. Összesen három pompás koszoru, 40 gyönyörű élő virágokból készült nagy virágbokréttát kapott, ezenkívül 100 ft értékű arany karperecet, 40 ft értékű arany medaillont és több apróságot; a jövedelemből reá eső rész pedig 208 ft és 20 kr. volt. A saját szerzeményű darab folyton derült hangulatban tartotta a közönséget, mely többször nyílt jelenetben is megtapsolta Ditróiné kedves játéka, és méltán, mert Györgyikeben csupa kedély, csupa szeretetreméltóság volt. Mellette dicséret illeti még Benedek Gyulát, Németh Józsefet és Latabárt. A Csókban ismét Ditróiné az elsőség Mariitta szerepében, ki a csók defüitióját oly remekül adta elő, hogy a közönség e jelenetnél ismét szünni nem akaró zajos tapsokban tört ki. Elismeréssel említhetjük még Krecsányinét, kinek játéka meglátszott, hogy tanulmányozta a királyné szerepét. — Kiss Mihályné ki virágvasárnaptól férjével együtt Aradra van szerződve, Angela szerepében igen jól nézett ki és szépen játszott. A többi szereplők: Ditróy (Sever), Prielle (Adolár), Dálnoky Karpát (Sobrinus), Benedek (Carló) szintén a legnagyobb elismeréssel szólhatunk. — Pénteken Korponay János megyei levéltárnok árvái javára jótékonyezélu előadás tartott, mely alkalommal a „Piros bugyelláris” került színre a biróné szerepében Sz.-Némethnével. — Kiss Mihály operette baritonista és népszimüénekes jövő keddi jutalomjátékaul „Herczegasszony” című operettet választotta.

— Krecsányi Ignác, színigazgató — mint mély részvétellel értesülünk, — súlyos betegem fekszik; esütörtökön éjjel consiliumot tartattak fölötte s az orvosok veszélyes tüdőbajt constatáltak. Oszinte szívből kívánjuk, hogy mielőbb visszanyerje teljes egészségét!

— Opera társulat vidéken. A fővárosi lapok egy opera társulatról irtak, melyet három volt nemzeti színházi tag: Balázsne Bogvár Vilma, Láng Fülöp és Boggyó Alajos szervez, s télidényre illetve a leghosszabb staggionera folyó évi okt. 1-én Szegedre szándékoznak menni, hová már beadták folyamodásukat. A nyáron át pedig, a midőn a társaság összeállítása be leend végezve, Fiumében és Melhádián fognak egy-egy havi tartamra terjedő staggionét tartani.

— Az orosházi közönség Boggyó társulátával meg van elégedve, bizonyítja ezt a meleg pártolás. Közelébb adatott „Angot” telt ház előtt. Még egy darabot sem adtak elő oly sikerrel mint ezt. Különösen kiemeli tudósítónk Alszeghy Ilonát és Berezinét kiket több ízben megtapsoltak. Latabárné is ügyesen énekelte Amaranthot. — „Parlagi Jaucsi”-ban pedig Boggyó excellált. — A színházi álarozs bál 500 frton felül jövedelmezett. A társulat e napokban 12 előadásra B.-Csabára utazik, hol már ki is hordatták az előleges színi jelentéseket.

— Halálozás. Kovács Gyula színész, később takarékpénztári hivatalnok meghalt Rézkeven január 30-án, élte 31-ik évében. Béke hamvaira!

— Helyreigazítás. Mult számunkban tévesen irtuk, hogy Lénardné Emilia fiatal hösnő szakmára szerződött Aradra, mert mint drámai és vígjátéki anya irta alá a szerződést.

Szerkesztői üzenetek.

— Szegedre és Pécsre. A cikkek kiszorultak. Jövő számban.
— Többeknek. Ugyanezt üzenjük.

Állandó rovat.

Kormányengedélylyel bíró szinigazgatók, jelenlegi állomásai:

- Aradi Gerő Szeged. — Balog Alajos Sümeg. — Bárfai Antal Uzegléd. — Bényei István Szatmár. — Györi szinügy-egylet. — Boggyó Alajos Orosháza — Csóka Sándor Baja. — Erdélyi Marietta Szabadka. — Gerőfy Andor Székesfehérvár. — Grimm János Ó-Liszka. — Gáspár Jenő Kőszeg. — Homokay László Ó-Becse. — Jakab Lajos Vác. — Jakabffy Gábor Szigetvár. — Kárpáthy György Körmend. — Károlyi Lajos Pécs. — Kőszeghy Endre Aszód. — Krecsányi Ignác Kassa. — Lászy Vilmos Keeskemét. — Lengyel József Aba — Mannsberger Jakab Arad. — Mándoki Béla Debreczen. — Miklóssy Gyula Miskolcz. — Sággy Zsigmond Zilah. — Szegedi Mihály Lugos. — Sztupa Andor Maros-Vásárhely — Temesvári Lajos Török-Becse. — Várady Ferencz Erzsébetváros. — Völgyi György Nyitra.

Megbízások tára.

Keresünk.

Hubay Gusztáv szinigazgatóhoz f. évi husvétvasárnaptól kezdve. Első operette-énekesnőt. — Másodoperette-, egyszersmind népszimüénekesnőt. — Tenoristát. — Operette-buffót egyszersmind apát. — Népszimüénekest. — Szírelmest. — Anyaszimüénesnőt. — 5 betanult kardalnokok — 5 betanult kardalnoknót. — Karmestert zongora mellé. — Megjegyzendő, hogy a tagok fixumot kapnak, de félhavi előlegnél és mérsékelt utiköltségnél többre ne számítsanak.

Új népszimü!

„A falu legszebb lánya.”

Eredeti népszimü dalokkal és táncszal, 3 felv. ban. Írta: Báthory R. Mihály, zenéjét szerző: Lányi Ernő. Megrendelhető jutányos áron lapunk szerkesztőjétől.

(X) Mauthner Ödön budapesti magkereskedő főárjegyzéke 1881. évre megjelent és kívánatra nevezett czég által mindenkinek ingyen és bérmentve megküldetik. Ez alkalommal megemlítjük, hogy ezen czég, mely e szakmában Magyarorszában az első, nemcsak belföldön örend különös jó hírek, hanem Német-, Orosz- és Franciaországban, sőt Észak-Amerikában is oly kedvező sikert nyújtottak magvai, hogy csakugyan igazoltak ama számos elismerőlevelek, melyek e czéghez érkeznek. Nagy előnye e magüzetnek, hogy eredetinek hirdettet magvakat csakis tisztá eredeti, valódi minőségben becset forgalomba, sohasem pedig olyanba, mely utántermelésből nyeretett, vagy utántermelt maggal vaa keverve.